

58 שלא האהיל על רביעית דם, ואם איהל על כולו, קמא שהרי
 59 האהיל על שיעור שלם. מבררת הגמרא: מאי - מה היא הכוונה במה
 60 שאמר הברייתא מקצתו, אילמא - אם נאמר שבאה לחלק בין
 61 איהל על מקצת דם לבין איהל על כולו, קשה על כר, והא אמר רבי
 62 חנינא אמר רבי, רביעית דם הבא מן המת שהיגיס בה - שהיפך בה
 63 בקנה שתחוב בתוכה, מהוה - האדם המגיס לא נטמא על ידי כר,
 64 משום שעל ידי ההיפוך ודאי נבלע מעט מן הדם בתוך הקנה, ונמצא
 65 שאין כאן עוד רביעית דם בכלי, ואף שכאשר הגיס בדם שבכלי ודאי
 66 האהיל על כולו, מכל מקום לא נטמא משום שאין הדם כולו במקום
 67 אחד שמקצתו בלוע בקנה שהגיס בו, ואף שעדיין נוגע מקצת הדם
 68 הבלוע בקנה לדם שבכלי. וקשה מדוע אמרה הברייתא שכאשר
 69 מאהיל על כולו טמא אף שאין כל הדם במקום אחד. אלא לאו שמע
 70 מינה - מוכח מתוך כך החילוק שאמרנו בין טומאה הבאה מדבר
 71 שלם לטומאה הבאה ממקצתו, ובכך תתיישב גם קושיא זו, שפאן -
 72 הברייתא האומרת שמאהיל על רביעית דם שאינה במקום אחד טמא
 73 מדברת באופן שבא הדם מכולו - ממת שלם, וכאן - בדברי רבי
 74 חנינא במגיס ברביעית דם, מדברים באופן שבא הדם ממקצתו של
 75 מת. מסיקה הגמרא: שמע מינה - אכן יש להוכיח כך.
 76 הגמרא מביאה דברי רבי שמעון בן יוחאי במקור הדין שדם שרצים
 77 מטמא: שאל רבי מתיא בן חרש את רבי שמעון בן יוחאי ברומי,
 78 מינין לדם שרצים שהוא קמא כבשרם. אמר ליה - השיב לו רבי
 79 שמעון בן יוחאי, שכך למדנו ממה דאמר קרא (ויקרא יא כט) וזהו לכם
 80 הטמא בשרץ השרץ על הארץ, ופסוק זה מיותר הוא, שהלא אחר
 81 שנמנו שם שמונת השרצים, נאמר שם שוב אלה הטמאים לכם בכל
 82 השרץ, ומה שנאמר תחילה וזה לכם הטמא בא לרבות את דם
 83 השרץ שמתמא כבשרו. אמרו לו לרבי מתיא בן חרש תלמידיו,
 84 תבים ליה בן יוחאי - רואים אנו שנתחכם רבי שמעון בן יוחאי ביותר
 85 שיפה דרש ללמוד דין זה מדרשת הכתובים. אמר להם רבי מתיא בן
 86 חרש, שלא חידש רבי שמעון בר יוחאי דרשה זו מדעתו, אלא תלמוד
 87 ערוך היא דרשה זו בפיו של רבי אלעזר בר רבי יוסי, וקיבלה רבי
 88 שמעון בן יוחאי ממנו, וכמבואר להלן.
 89 הגמרא מביאה מעשה שמתוכו עולה שקיבל רבי שמעון בן יוחאי
 90 דרשת וזהו לכם הטמא מרבי אלעזר בר יוסי: שפעם אחת נזרה
 91 שמד מלכות הרשעה על בני ישראל, שלא ישמרו את השבת,
 92 ושללא ימולו את בניהם, ושיבעלו את נדות. הלך רבי ראובן בן
 93 איקמרוכלי, וסיפר את שערו בתספורת הקרויה קומי, והיא שמגלח
 94 את השער שמצד פניו ומניח את השער שמאחוריו כדרך הגויים
 95 הנהוגים להסתפר כך, כדי שלא יכירו בו שהוא יהודי, והלך וישב
 96 עמם - עם גדולי המלכות. אמר להם רבי ראובן לגדולי המלכות,
 97 מי שיש לו אויב, האם דרכו לרצות שיעני אויבו או שיעשיר. אמרו
 98 לו, ודאי דרכו לרצות שיעני. אמר להם, אם בן כדברים שנוח יותר
 99 לאדם שיעני אויבו, הרי מוטב שלא יעשו ישראל מלאכה ולא
 100 ישתכרו במלאכתם בשבת כדי שיעניו, ומדוע גזרתם עליהם שלא
 101 ישמרו את השבת. אמרו גדולי המלכות, טובית אמר - טובים
 102 ונכונים דבריו, וראויה גזירה זו ליבטל, ואכן בטלוה. חזר ואמר עוד
 103 להם, מי שיש לו אויב, האם דרכו לרצות שיכחיש או שיבריא.
 104 אמרו לו, ודאי דרכו לרצות שיכחיש. אמר להם, אם בן כדברים
 105 שדרך אדם לרצות שיכחיש אויבו, הרי מוטב שימולו בניהם
 106 לשמונה ימים, ובכך יכחישו בניהם, ומדוע גזרתם עליהם שלא
 107 ימולו את בניהם. אמרו גדולי המלכות, טובית אמר - טובים ונכונים
 108 דבריו, ובטלוה גם לגזירה זו. חזר ואמר להם עוד, מי שיש לו אויב,
 109 האם דרכו לרצות שירבה אויבו או שיתמעט. אמרו לו, ודאי דרכו
 110 לרצות שיתמעט. אמר להם רבי ראובן, אם בן מוטב שלא
 111 יבעלו נדות, שבכך ממעטים הם מלעסוק בפריה ורבייה, וגורם להם
 112 הדבר שיתמעטו. אמרו גדולי המלכות, טובית אמר - טובים ונכונים
 113 דבריו, ובטלוה גם לגזירה זו. אולם לאחר מכן הבריו גדולי המלכות
 114 בו - ברבי ראובן בן איסטרובלי שהוא יהודי, ולא היתה כוונתו
 115 בדבריו אלא לטובת היהודים להעביר הגזירות מעליהם, ולפיכך
 116 התחוררו - לשלשת הגזירות הנזכרות. אמרו החכמים שבדור, את
 117 מי ראוי לשלוח שילך ויבטל הגזרות.

1 מתוך רבא את קושיית רב אדא בר אבהו: אמר ליה, בי קא מקיש
 2 רחמנא - מה שהוקשו בפסוק זה בהמות טהורות וטמאות יחד עם
 3 שרצים, נאמר ללמד שגם בנבלות טהורות וטמאות נהוג בהם הלא
 4 כל - ולא תשקצו את נפשתיכם בבהמה ובעוף ובכל אשר תרמוש
 5 האדמה, האמור בפסוק זה, מלבד הלאים האמורים בכל אחד מהם
 6 במקומו, אכל לשיעורין - לומר שישתנה שיעור טומאתם, לא, אין
 7 ללמוד כך מפסוק זה.

משנה

8 המשנה ממשיכה בביאור דין צירוף איסורים וטומאות שונים יחד,
 9 ומבארת משנתנו דין צירוף דם שרצים עם בשרם: דם השרץ והקשור
 10 מצטרפין זה עם זה לשיעור כעדשה שהוא שיעור טומאת שרצים.
 11 עוד מבארת המשנה הכלל שבו תלוי דין צירוף כל הטומאות זו עם
 12 זו: כלל אמר רבי יהושע, כל דבר המטמא שפומאיתו - חומר
 13 הטומאה הבאה על ידו, אם טומאת ערב או טומאת שבעה ימים,
 14 ושיעורו לטמא שרין עם הטומאה האחרת שנצטרפה עמו, וכגון חצי
 15 זית מנבלה אחת וחצי זית מנבלה אחרת, או חצי עדשה מבשר חולד
 16 וחצי מבשר עכבר, מצטרפין זה עם זה להשלים שיעור האחד על
 17 ידי האחר, אבל אם אין שווה למטמא האחר אלא בחומר טומאתו
 18 ולא בשיעורו, - וכגון שרץ ונבלה שטומאת שניהם טומאת ערב
 19 היא, אבל שיעור שרץ לטומאה בכעדשה ושיעור נבלת בהמה
 20 בכזית, או שווה לו בשיעורו ולא בטומאתו, וכגון בשר מן המת
 21 ובשר נבלת בהמה ששיעור שניהם בכזית, אבל אין מדרגת טומאתם
 22 שווה, שמת טמא את הנוגע בו שבעה ימים, ונבלה אינה מטמאה את
 23 הנוגע בה אלא ליום אחד, וכן אם אינו שווה לו לא בטומאתו ולא
 24 בשיעורו, וכגון מת ושרץ, שהמת מטמא טומאת שבעה ובכזית,
 25 והשרץ מטמא ליום אחד ובכעדשה, כל אלו אין מצטרפין האחד
 26 עם האחר.

גמרא

29 הגמרא מביאה דברי האמוראים המעמידים דברי משנתנו באופנים
 30 מסוימים בלבד: אמר רב חנין אמר רב ועירא (ובן ובן) - מה
 31 שנאמר במשנה שמצטרף דם השרץ עם הבשר, אינו אלא עם בשר
 32 אותו שרץ שיצא ממנו, אבל עם שרץ אחר אינו מצטרף.
 33 רבי יוסי בר חנינא מקשה על דברי רב ועירא מברייתא: מותיב רבי
 34 יוסי בר רבי חנינא להקשות על דברי רב ועירא מן הברייתא ששנינו
 35 בה, נאמר בפסוק (ויקרא יא לא) אלה הטמאים לכם בכל השרץ, ומה
 36 שנאמר 'הטמאין מלמד שהן - שמונת השרצים הנזכרים בפסוקים
 37 הקודמים שם מצטרפין זה עם זה לטומאה, ואפילו שרץ אחד ושרץ
 38 אחר, או שרץ ודם, בין משם אחד - ממין אחד של שרצים, וכגון
 39 חולד עם חולד אחר או עכבר עם עכבר אחר, בין משני שמות -
 40 משני מינים של שרצים, וכגון חולד עם עכבר, ומברייתא זו הרי עולה
 41 שמצטרף דם שרץ עם בשר שרץ אפילו כאשר הם משני שרצים
 42 ומינים שונים, ושלא כדברי רב ועירא. אמר רב יוסף לתרץ קושיא
 43 זו, לא קשיא, כאן - דברי הברייתא שמצטרף דם השרץ גם עם שרץ
 44 אחר, מדברים בכולו - כאשר היו כאן לפנינו שני השרצים
 45 בשלימותם, ואחר כך פירש מאחד מהם בשר פחות מכעדשה,
 46 ומאחר דם פחות מכעדשה, שמשום שהיו לפנינו בעודם שלמים הם
 47 חשובים יותר, ומועיל להם צירוף גם מכמה שרצים יחד. וכאן -
 48 במשנתנו שהעמידה רב ועירא בצירוף דם השרץ עם השרץ שבא
 49 ממנו דווקא, זהו מפני שמדברת המשנה במקצתו - כאשר לא באו
 50 לפנינו השרצים אלא לאחר שנתפרדו לחלקים, שבאופן זה אין בהם
 51 חשיבות, ואין מועיל להם צירוף דם שרץ אחד עם שרץ
 52 אחר.
 53 הגמרא מביאה מקור לחילוקו של רב יוסף: ומנא תימרא - לחלק
 54 כך, מרתנא - ממה ששנינו בברייתא לענין רביעית דם מן המת,
 55 נשפך הדם על הרצפה, והיה מקומה של רצפה זו קטפרם - מדרון
 56 משופע, איהל - אם האהיל אדם בגופו על מקצתו של דם זה, וכגון
 57 ששחה והתכופף מעל מקצת הדם המפוזר על הרצפה, מהוה משום

ומוסיפה הגמרא, וְהִינּוּ דְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי יוֹסִי – שלמעשה
 זה הנזכר כוונת רבי אלעזר בר רבי יוסי במה שאמר (יומא נז.) לענין
 הפרוכת המבדילה בין ההיכל לבין קדש הקדשים, אֲנִי רְאִיתִיהָ
 בְּרוּמִי, וְהָיוּ עָלֶיהָ כַּמָּה טִיפֵי דְמִים מִדֵּם הַזּוֹאוֹת שְׁהִיהָ הַכּוֹחַ
 הגדול מזה עליה מדם פרים ושעירים הפנימיים כמפורש שם,
 שכאשר הורשה באותו מעשה להכנס לגנוי המלכות שברומי ראה
 אז את הפרוכת שהובאה לשם על ידי הרומיים שהחריבו את בית
 המקדש.

משנה

המשנה ממשיכה בביאור דיני צירוף כמה איסורים וטומאות יחד
 לשיעור טומאתם: הַפִּיגוּל – קדשים שנתפגלו על ידי שחשב בעשיית
 עבודותם לאכול מהם אחר זמן אכילתם, שדינם שאסורים באכילה
 והאוכל מהם במזיד חייב כרת, ועוד תיקנו בהם חכמים שהנוגע בהם
 נטמאו ידיו, ואם נגע אחר כך בידיו בתרומה או בקדשים נפסלו
 מלאכלם על ידי כך, וְהַנּוֹתֵר – קדשים שעבר זמן אכילתם, שהם
 אסורים עתה באכילה וחייבים עליהם כרת, וגם בהם תיקנו חכמים
 טומאת ידים לנוגע בהם, אִין מְצַטְרְפִין יחד לשיעור טומאתם, וכגון
 אם נגע בכחצי שיעור מפיגול וכחצי שיעור מנוותר, לא נטמאו ידיו
 בנגיעה זו, מְפִנֵי שְׁחָן – הפיגול הנוותר שְׁנֵי שְׁמוֹנֹת של איסור, ואין
 כאן שיעור שלם מכל אחד שתחול עליו תקנת חכמים לטמא את
 הידים.

מביאה המשנה דין נוסף: הַשְּׂרֵיץ – בשר משמונה שרצים המנויים
 בתורה (ויקרא יא כט-ל) שמתמאים את הנוגע בהם, וְהַנְּבֵלָה – בשר
 בהמה שמתה בלא שחיטה שדינו גם הוא שמתמא את הנוגע בו או
 את הנושא אותו, וְכֵן הָדִין גַּם בְּצִירוף בשר נְבֵלָה מבהמה שנתנבלה
 וּבֶשֶׂר הַמֵּת – אדם מת שגם הוא מטמא את הנוגע בו או הנושא
 אותו, אם היה לפנינו חצי שיעור מכל אחד מהם אִין מְצַטְרְפִין זֶה
 עִם זֶה לְטִמְאָה את הנוגע בשני חצאי השיעור שמשרץ ומבשר נבלה,
 וכן הנוגע או הנושא שני חצאי השיעור שמבשר נבלה ומבשר המת.
 ולא יטמאו שני חצאי השיעור אֶפְסִילוּ בשיעור הקל שְׁשֹׁנֵיהֶן,
 וכלומר, שהרי שרץ שיעורו בכעדה ונבלה בכזית, והמצא שהשרץ
 חמור יותר שמתמא בשיעור מועט, ובכך מלמדת המשנה שאף אם
 בצירוף חצי העדשה שמבשר השרץ עם פחות מכזית מן הנבלה יש
 לפנינו כזית שלם, אין אומרים שישלים בשר השרץ שדינו חמור יותר
 את שיעור בשר הנבלה שהוא קל יותר. וכן לענין צירוף בשר נבלה
 עם בשר המת, שבשר המת דינו חמור יותר שהנוגע בו טמא שבעה
 ימים, ואילו הנוגע בבשר הנבלה אינו טמא אלא עד הערב, ואף על
 פי כן לא יועיל צירוף חצי הזית שמבשר המת החמור אף לא להשלים
 את שיעור בשר הנבלה הקל, ולא יטמא הנוגע בכזית המצורף
 משניהם אף לא טומאת ערב.

גמרא

הגמרא מבארת לאיזה ענין נאמרו דברי המשנה שאין הפיגול
 והנוותר מצטרפים זה עם זה: אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אָמַר שְׂמוּאֵל, לֹא שְׁנֵי
 התנאים דין זה שאין הפיגול והנוותר מצטרפים יחד, אֵלָּא לְעֵנִין
 טוֹמְאוֹת הַדְּרִים הַנּוֹהֲגִים בפיגול ונוותר כמבואר בפסחים (כז.) ושיעורם
 לענין טומאה זו בכביצה, ובכך הוא ששינוי שאין הפיגול והנוותר
 מצטרפים יחד לשיעור זה, דְּמַדְרַבְנָן הֵיא – שעיקר טומאה זו אינה
 אלא מגזירת חכמים, ולא גזרו חכמים כך כאשר אין כאן שיעור שלם
 מאיסור אחד, שהרי זה גזירה לגזירה, אֲבָל לְעֵנֵן איסור אֲכִילָה
 שבפיגול ונוותר מְצַטְרְפִין שניהם לשיעורו שהוא בכזית, וכגון אם יש
 כאן פחות מכזית מפיגול, ונוותר משלים את שיעורו לכזית, והחייב
 האוכלו מלקות משום איסור אכילת פיגול. מוכיחה הגמרא כדברי
 שמואל מבריייתא: דְּתַנִּיא – שכן שינוי בבריייתא, רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר,
 נאמר בתורה (שמות כט לד) וְאִם יוֹתֵר מִבֶּשֶׂר הַמֵּלֵאִים וּמִן הַדְּלָחִים עַד
 הַבֶּקֶר וְשֵׂרֶפֶת אֶת הַנּוֹתֵר בְּאֵשׁ לֹא יֵאָכֵל כִּי קֹדֶשׁ הוּא, ומה שנאמר
 לֹא יֵאָכֵל כִּי קֹדֶשׁ הוּא מיותר, ונאמר כדי לדרוש ממנו, שכל דבר

לֶחֶף רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, שְׁהוּא מְלוֹמֵד – רגיל בְּנִפְסִים, שהרי נעשו
 לו כמה נסים כאשר הסתתר במערה מאימת קיסר רומי, וראוי הוא
 שיעשה גם עתה על ידו נס להצליח שליחותו לביטול הגזירות. אמרו
 החכמים: וְאַחֲרָיו מִי יוֹדֵעַ עוֹד לַהַתְלוּת עִמוֹ, אמרו, ילך עמו רַבִּי
 אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי יוֹסִי. אָמַר לָהֶם רַבִּי יוֹסִי בן חלפתא, שהוא אביו של
 רבי אלעזר, וְאֵילּוּ הָיָה אָבִי הַלְּפָתָא ושהוא אביו של רבי יוסי קָיִים
 – בחיים, וכי יבולין הייתם אִתָּם לומר לו תָּן בְּנֶךָ ללכת לשליחות
 זו שיש בה סכנה לבוא לידי הַרְיָגָה, וכן אני אין דעתי מסכמת
 שיתכן בני בשליחות זו. אָמַר לָהֶם רַבִּי שְׂמַעוֹן, גם אני יכול לומר
 כך שֵׁאֵילוּ הָיָה יוֹחָאי אָבִי וְאֵבִיו של רבי שמעון קָיִים, וכי הייתם
 יבולין אִתָּם לומר לו תָּן בְּנֶךָ לַהַרְיָגָה, והרי רואים אתם שהגני
 מכניס עצמי לסכנה זו כדי לבטל הגזירות הרעות מעל ישראל, ואף
 לאחרים הזקוקים להצטרף עמי ראוי להם לעשות כך. אָמַר לָהֶו רַבִּי
 יוֹסִי לחכמים, אָנָּה אֲוִילָנָא – מוטב יותר שאלך אני ולא בני רבי
 אלעזר, שאם ילך בני דְּלִמָּא עָנִישׁ לִיה רַבִּי שְׂמַעוֹן – שמא יענישנו
 רבי שמעון אם לא יזהר בכבודו כראוי, דְּקָא מְסַתְּפִינָא שחושש אני
 מכך. קָבִיל עָלֶיהָ – קיבל עליו רבי שמעון דְּלֵא לִיעֲנִישִׁיהָ – שלא
 יענישנו, וְאֶפְסִילוּ הָבֵי – אף שקיבל עליו רבי שמעון שלא יענישנו,
 מכל מקום אירעה בדרכם סיבה המבוארת בהמשך שמחמתה עָנִישִׁיהָ
 – ענש אותה, אלא שכאשר נזכר שקיבל עליו שלא יענישנו הסיר
 מעליו העונש כמבואר להלן.

בְּשִׁהוּי מַהְלֵכִין בְּדָרְךָ לבוא אל רומי, נִשְׁאָלָה שְׁאֵלָה זו הנוכרת
 לעיל בְּפִנְיָהֶם, מִנֵּיין דְּרַם הַשְּׂרֵיץ שְׁהוּא טִמְאָה, עָקָם פְּיוֹ – שינה רַבִּי
 אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי יוֹסִי את דיבורו מכפי רגילותו לדבר בקול רם והשיב
 בלחשיה, כדי שלא ירגיש רבי שמעון בר יוחאי בתשובתו ויהא
 כמורה הלכה לפני רבו, וְאָמַר לשואל שנלמד דין זה ממה שנאמר
 (ויקרא יא כט) וְזֶה לָכֶם הַטִּמְאָה. ואף על פי כן הרגיש בכך רבי שמעון
 והקפיד עליו, וְאָמַר לִיה רַבִּי שְׂמַעוֹן, מְעַקְרִימַת שְׂפָתֶיךָ – מדברין
 שדיברת בלחשיה אִתָּה נִיבֵר שֶׁתְּלַמִּיד חָכְם אִתָּה שהשבת לשואל
 כהגון, אלא שלא יפה עשית שהורית הלכה בפני רבך, ולפיכך הקפיד
 רבי שמעון עליו וְאָמַר – שֵׁאֵילוּ תְּהוּוּ הָבֵן אֲצֵל אֲבִיו בלשון, ובנה
 גרמה הקפדתו של רבי שמעון שחלה רבי אלעזר באסכרה ונטה
 למות, אלא שאחר כך נזכר רבי שמעון שהבטיח לאביו רבי יוסי שלא
 יענישנו והתפלל עליו ונתרפא.

כאשר הגיעו לעיר רומי יצא לְקִרְאָתוֹ של רבי שמעון בֶּן תַּמְלִיזוֹן –
 שד הקרוי כך, ושאל לרבי שמעון ורבי אלעזר, האם רְצוּנוֹכֶם שְׂאִבּוּא
 עִמָּכֶם להיכל המלך לסייע בידכם לבטל הגזירות. בְּכָה רַבִּי שְׂמַעוֹן
 מחמת צערו שתתגלגל ישועתם של ישראל על ידי שד זה, וְאָמַר,
 מָה הָגַר הַמְצַרִּית שאינה אלא שְׂפָחָה שֶׁל בֵּית אֲבָא – אברהם אבינו,
 נִדְרָמֵן לָה לַצְּרָכָה מְלָאךָ מן השמים שְׁלֹשׁ פְּעָמִים לַצּוֹרֵךְ הוֹדַעַת
 שלשה דברים שביקשו להודיעה מן השמים, ואם כן כל שכן שהיה
 ראוי להיות כך לצרכי צורך ישראל שאנו מורעו של אברהם, וְאֵילוּ
 אֲנִי לֹא זְכוּיִתִי שִׁיזְדוּמֵן לַצְּרָכִי מְלָאךְ אֵף לֹא פְּעַם אֶחָד. ואף על פי כן
 הסכים רבי שמעון שיבוא עמו השד, משום שאמר שאין לחוש על ידי
 מי תהיה הישועה אלא יבא הַנֶּס מִכָּל מְקוֹם שיבוא. קָרִים הוּא
 הקדים שד זה לבוא לפניהם לבית המלך, וְעַל בְּכַרְתִּיהָ דְּקוּיָסֵר –
 ונכנס בגופה של בת המלך, ונשתגעה והייתה צועקת ואומרת שיביאו
 אליה את רבי שמעון בר יוחאי שבידו לרפאותה. כִּי מְטָא הָתָם –
 כאשר בא רבי שמעון לבית המלך, אָמַר רבי שמעון לשד, בֶּן תַּמְלִיזוֹן
 יצא, בֶּן תַּמְלִיזוֹן יצא, וּבִינֵן דְּקָרוּ לִיה – ומיד כאשר קראו לו רבי
 שמעון ורבי אלעזר, נִפְקֵי אֵזֶל – יצא מגופה של בת הקיסר והלך לו.
 אָמַר לְהוֹן – אמר הקיסר לרבי שמעון ורבי אלעזר מתוך שהכיר להם
 טובה על שנתרפאה בתו על ידם, שְׂאֵילוּ – בקשו ממני כָּל מָה דְּאִית
 לְבוֹן לְמִישְׂאָל – שברצונכם לבקש, וְעִיילִינְהוּ לְגַנְיָה – והכניסים
 לגנוזי לְשָׂקוֹל כָּל דְּבָעוּ – שיטלו משם כל מה שרצונם ליטול.
 אֲשַׁבְּחוּ הָהוּא אֲיִנְרָא – מצאו את אותה איגרת שהיו כתובים בה
 הגזירות שנגזרו על ישראל האמורות לעיל, שְׂקִלוּהָ – לקחנה
 וְקָרְעוּהָ, ובכך בטלו הגזרות שנכתבו בה.

ביאורים למסכת סוטה דף כח עמוד ב מתוך "ש"ס לובלין מבוז המאור"

15 הַרְבִּים סְפִיקוּ מְהוּר. וְשֵׁאִין בּוּ דַעַת לִישָׁאל, כְּגוֹן שֶׁרַךְ מֵת סִפֵּק אִם
 16 נִגַע בְּטַהֲרוֹת שְׂאִינִם בִּיד אָדָם, בֵּין פְּרָשׁוֹת הַיְחִיד בֵּין פְּרָשׁוֹת הַרְבִּים
 17 סְפִיקוּ מְהוּר.
 18 שֵׁינֵנו בְּבֵרִייתָא, שֶׁלֶּשׁ פַּעֲמִים 'נְטִמָּה' לְמָה, אֶחָד לְבַעַל וְאֶחָד לְבֹעֵל
 19 וְאֶחָד לְתַרּוּמָה דְּבֵרִי רַבִּי עֲקִיבָא, אָמַר רַבִּי יִשְׁמַעֲלָא, קַל וְחֹמֶר, וְמָה
 20 גְּרוּשָׁה שְׂמוֹתֶרֶת לְתַרּוּמָה אֶסוּרָה לְכַהֲנֵהּ, זֶה אֶסוּרָה בְּתַרּוּמָה אִינּוּ דִין
 21 שְׂאִסוּרָה לְכַהֲנֵהּ. מִקְשָׁה הִגְמָרָא עַל רַבִּי יִשְׁמַעֲלָא, וְרַבִּי יִשְׁמַעֲלָא, הָרִי
 22 אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא שְׁלוֹמֵדִים מִפְּסוּק רַק שְׂאִסוּרָה לֹא כּוֹל תְּרוּמָה מִסְּפֵק,
 23 וְמִהֲדֵר לִיה אִיהוּ כְּהוֹנָה - וְהוּא הִשִּׁיב לוֹ שֶׁאֵין צָרִיךְ פְּסוּק שְׂאִסוּרָה
 24 בְּכַהֲנֵהּ, וְהָרִי רַבִּי עֲקִיבָא לֹא דִיבַר עַל כַּךְ. וְתוֹ, לְרַבִּי עֲקִיבָא, שְׂאִסוּרָה
 25 לְכַהֲנָה אִם מֵת בְּעֵלָה מְנַא לִיה, וְאִי אִפְשָׁר לֹמַר שְׂסוּבַר שְׂמוֹתֶרֶת
 26 לְכַהֲנֵהּ, כִּיּוֹן שֵׁישׁ קַל וְחֹמֶר, וְכֵן אִי אִפְשָׁר לֹמַר שְׁלוֹמֵד מִהַקַּל וְחֹמֶר,
 27 שׁוּה שִׁיטַת רַבִּי יִשְׁמַעֲלָא.
 28 וְכִי תִימָא כְּהוֹנָה לֹא צְרִיכָא קְרָא, וְאֶסוּרָה מִמִּילָא

34 בו האוכל ביום הכפורים.
 35 עתה מבארת המשנה דין צירוף משקים שונים לשיעור אחד להלכות
 36 הנהוגות בהם, ולשיעורים הנהוגים בהם שהם שונים משיעור
 37 האוכלים: כל מיני המשקין, מצטרפין יחד זו עם זו, לענין לפסול
 38 את הגוייה - פסול גוף האדם השותה משקים טמאים לאכילת
 39 תרומה וקדרשים כמו שנתבאר לעיל לענין אוכלים טמאים,
 40 שבמשקים שיעור פסול זה בשתיית רביעית מן המשקים הטמאים.
 41 וכן מצטרפים לשיעור כמלא לוגמא - כמלוא פיו, שהוא השיעור
 42 שמתחייב בו השותה ביום הכפורים.

גמרא

43 הגמרא מבארת טעם מה שמצטרף אוכל שני עם אוכל ראשון לטמא
 44 אוכל אחר: תנניא, רבי שמעון אומר, מה פגעם דין זה שמצטרף
 45 אוכל שני עם אוכל ראשון, משום שאפשר לאוכל שהוא שני
 46 שיעשה - שיטמא אוכל אחר במדרגת ראשון, ולפיכך ראוי להצטרף
 47 עמו. וסברה הגמרא שכוננת רבי שמעון לומר שאפשר שיהיה האוכל
 48 שנגע בשני לטומאה במדרגת ראשון לטומאה, ולפיכך מקשה
 49 הגמרא, ומי קא עביד שני ראשון - וכי אפשר שיהיה כך שיעשה
 50 אוכל שני לטומאה את האוכל שנגע בו ראשון לטומאה, הא לא
 51 אפשר - שכן בכל מקום דין הנטמא שיוֹרֵד במדרגת טומאתו מן
 52 המטמא, ואיך אפשר שיהיה הנטמא חמור מן המטמא. אמר רבא
 53 לתרץ קושיא זו, שאין כוננת רבי שמעון כמו שסבר המקשן, אלא
 54 הני קאמר - כך כוננתו לומר, מי גרם טומאה לאוכל השני, וכי לאו
 55 האוכל הראשון שנגע בו הוא הגורם לו את טומאתו, ומכיון שבני
 56 השני מבח ראשון מצטרף עמו הראשון לטמא כל שבבן השני
 57 לטמא, אבל אין השני יכול להשלים את שיעור הראשון לטמא כדן
 58 ראשון העושה את הנוגע בו שני, שהלא אין הראשון בא מבח שני,
 59 ולכך אין השני ראוי להשלים את שיעורו. רב אשי אומר לתרץ
 60 קושיא זו, שלפיכך מצטרפים ראשון ושני יחד לעשות את הנוגע
 61 בהם שלישי, משום שלבני שלישי - כלפי טומאת שלישי לטומאה,
 62 הרי הראשון והשני בני תרם ביקתא אינן - כבני בית אחד הם,
 63 כלומר ששניהם באים ממקום אחד שהלא השני בא מבח הראשון,
 64 ולפיכך ראויים הם להצטרף יחד.

1 בְּרֵאֵי - שאף בספק אם נגעו הטהרות בשרץ, הרי הם טמאים כודאי.
 2 מוסיפה הגמרא עוד, ומקום שפאת - כיון שלמדת שרץ מטמא מספק
 3 מסוטה, כמו כן נלמד שרק באופן שסוטה טמאה מספק, מטמא גם השרץ
 4 בספק, מה פוקה שייך בה ספק טומאה רק ברשות היחיד שהוא מקום
 5 הראוי להסתר, אף שרץ אינו מטמא בספק אלא ברשות היחיד, אבל
 6 ברשות הרבים אין השרץ מטמא אלא כודאי. וכמו כן נלמד, ומה פוקה
 7 היא דבר שיש בו דעת לישאל - שאפשר לשאול אותה אם נטמאה או
 8 לא, אף שרץ מטמא בספק רק בדבר שיש בו דעת לישאל, כגון באדם
 9 המתעסק בטהרות שאפשר לשאול אותו אם השרץ נגע בהם, אם אינו
 10 יודע נטמאים הטהרות מספק, אך אם אין אדם לשאול אין הטהרות
 11 נטמאים אלא כודאי.
 12 מסיימת הגמרא, ומקבא אומר, דבר שיש בו דעת לישאל כגון ספק אם
 13 נטמא אדם משרץ, או אדם המתעסק בטהרות, ספק אם נטמאו הטהרות
 14 משרץ, הדין הוא, אם הוא ברשות היחיד, ספיקו טמא, אבל ברשות

המשך ביאור למס' מעילה ליום רביעי עמ' ב

1 שפוקדו (של קודש) שנעשה פסול מלאכלו, בא הקטוב - פסוק זה
 2 ליתן - להטיל איסור לא תעשה על אכילתו, ומכך יש ללמוד גם
 3 שיצטרפו כל פסולי הקדרשים יחד לכשיעור, שהרי נכללו כולם יחד
 4 בפסוק זה.

משנה

6 המשנה ממשיכה בביאור דיני צירוף מיני אוכלים ומשקים שונים
 7 לשיעור אחד לענין איסורים וטומאות והלכות שונות: האוכל
 8 שננטמא על ידי שנגע באב הטומאה - בטומאה שהיא במדרגת 'אב',
 9 ואוכל אחר שננטמא על ידי שנגע בולד הטומאה - בטומאה
 10 שנטמאה על ידי שנגעה באחת הטומאות שבמדרגת 'אב', ולפיכך
 11 מדרגת טומאתה קלה יותר מן הטומאה שנטמאה על ידה, והיא
 12 קרויה 'ולד' בולד הבא מבח האב, דין שני אוכלים אלו שמצטרפין
 13 זה עם זה לשיעור כביצה, שהוא שיעור אוכלים לטמא, ומטמא
 14 שיעור זה המצורף משני מדרגות טומאה אלו במדרגת הטומאה
 15 שהיא הקל ששנייהם, וכלומר, שהאוכל הנוגע בכביצה זו לא
 16 נעשה אלא שלישי לטומאה, כדן אוכל הנוגע בשני לטומאה, ולא
 17 נעשה שני לטומאה כנוגע בראשון לטומאה, שמכיון שאין כאן
 18 שיעור שלם לטמא מראשון לטומאה בלבדו אלא בצירוף האוכל
 19 שהוא שני לטומאה, אין בכח הראשון לעשות את הנוגע בו שני
 20 לטומאה.
 21 כל מיני האוכלים שהם טמאים מצטרפין זה עם זה, לענין לפסול
 22 לאכילת תרומה וקדרשים את הגוייה - גוף האדם שאכל מן האוכלים
 23 הטמאים כשיעורם לענין זה שהוא כביצי פרים - חצי ככר שהיא
 24 שיעור שתי סעודות, ומחציתה הוא שיעור סעודה אחת, ומחצית
 25 חציה של ככר זו הוא שיעור פסול הגוף על ידי אוכלים טמאים.
 26 וכן מצטרפים כל האוכלים לענין שיעור כבמזון שתי סעודות,
 27 שהוא השיעור לעירוב שצריך לערב הרוצה לצאת בשבת מחוץ
 28 לתחום.
 29 וכן מצטרפים לשיעור כביצה, לענין לטמא טומאת אוכלין.
 30 וכן מצטרפים לשיעור כגרוגרת, שהוא שיעור אוכלים להתחייב
 31 עליהם משום הוצאת שבת - הוצאה מרשות היחיד לרשות הרבים
 32 או להיפך, שהיא מל"ט אבות מלאכות האסורות בשבת.
 33 וכן מצטרפים לשיעור כפותבת - תמרה, שהוא השיעור שמתחייב